

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΙΣΜΑΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΤΑΡΙΔΗΣ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγές αριθ.66602/09 και 71879/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

9 Ιουνίου 2016

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης προϋποθέσεις. Ενδέχεται να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Σισμανίδης και Σιταρίδης κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζοντας σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Mirjana Lazarova Trajkovska, Πρόεδρος

Ledi Bianku,

Kristina Pardalos,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Robert Spano,

Armen Harutyunyan,

Pauliine Koskelo, Δικαστές,

και Abel Campos, Γραμματέας Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 17 Μαΐου 2016,

Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με δύο προσφυγές (αριθ.66602/09 και 71879/12) στρεφόμενες κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, δύο υπήκοοι της οποίας, οι Κοι Χριστόφορος Θεόφιλος Σισμανίδης («ο πρώτος προσφεύγων») και Σπυρίδων Σιταρίδης («ο δεύτερος προσφεύγων») προσέφυγαν στο Δικαστήριο στις 16 Νοεμβρίου 2009 και 2 Νοεμβρίου 2012, αντίστοιχα, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο πρώτος προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον Κο Ι.Μαρκουλάκο, Δικηγόρο Αθηνών. Ο δεύτερος προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον Κο Σ.Κωνσταντόπουλο, Δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, Κες Κ. Παρασκευοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ζ.Χατζηπαύλου, Εισηγήτρια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται ιδιαίτερα παραβιάσεις των άρθρων 6, παραγρ.2 της Σύμβασης και 4 του υπ' αριθ. 7 Πρωτοκόλλου.

4. Στις 6 Νοεμβρίου 2012 και 22 Φεβρουαρίου 2013, οι προσφυγές κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ****A. Η υπ' αριθ.66602/09 προσφυγή***1. Η ποινική διαδικασία*

5. Ο πρώτος προσφεύγων γεννήθηκε το 1962 και κατοικεί στις Αχαρνές. Μέχρι το 1989, διέμενε στην πρώην Ένωση Σοσιαλιστικών Σοβιετικών Δημοκρατιών. Το ίδιο έτος, μετέφερε την κύρια κατοικία του στην Ελλάδα και ωφελήθηκε των φορολογικών διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας περί μεταναστών και επαναπατρισθέντων για την εισαγωγή ενός αυτοκινήτου με απαλλαγή από τους δασμούς και φόρους, οι οποίοι κατά κανόνα απαιτούνται. Στις 29 Ιανουαρίου 1990, ο πρώτος προσφεύγων μεταβίβασε το όχημα στον Ν.Τ. βάσει σύμβασης δανείου, η οποία χορηγούσε στον Ν.Τ. το δικαίωμα να πωλήσει το επίμαχο αυτοκίνητο σε τρίτον ή στον ίδιο σε περίπτωση που ο προσφεύγων παραλείψει να του εξοφλήσει εγκαίρως το δάνειο.

6. Στις 27 Δεκεμβρίου 1994, ποινική δίωξη ασκήθηκε σε βάρος του πρώτου προσφεύγοντα και του Ν.Τ. για λαθρεμπορία. Στις 4 Ιουλίου 1995, το Πλημμελειοδικείο Κορίνθου τους καταδίκασε σε ποινή δεκαέξι μηνών φυλάκισης (απόφαση αριθ.2553/1995).

7. Σε αδιευκρίνιστη ημερομηνία, ο πρώτος προσφεύγων και ο Ν.Τ. άσκησαν έφεση. Στις 15 Απριλίου 1997, το Εφετείο Ναυπλίου τους αθώωσε. Εκτίμησε ότι μετά τη διεξαγωγή των αποδείξεων, ιδίως την εξέταση των εγγράφων που υποβλήθηκαν ενώπιον του Πλημμελειοδικείου και το εν λόγω Δικαστήριο καθώς και την εξέταση των μαρτύρων, η ενοχή των κατηγορουμένων δεν αποδείχτηκε (απόφαση αριθ.540/1997). Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική.

2. Η διοικητική διαδικασία

8. Εν τω μεταξύ, στις 17 Σεπτεμβρίου 1996, κατόπιν έρευνας των τελωνειακών υπηρεσιών σχετικά με την φύση της συναλλαγής μεταξύ του πρώτου προσφεύγοντα και του Ν.Τ., ο Διευθυντής των Τελωνειακών Υπηρεσιών θεώρησε ότι η συναλλαγή μεταξύ τους ήταν εικονική και απέβλεπε μόνο στο να παρακαμφθεί η φορολογική νομοθεσία και στο να είναι σε θέση ο Ν.Τ. να

No Φ09222/4504

αποφύγει την πληρωμή των οφειλόμενων δασμών για την αγορά του επίμαχου αυτοκινήτου. Ο Διευθυντής των Τελωνειακών Υπηρεσιών τους επέβαλε την πληρωμή ενός ποσού 24 000 000 δραχμών (70 433 ευρώ περίπου) για απλήρωτους τελωνειακούς δασμούς, συμπεριλαμβανομένης μίας προσαύξησης (δύο φορές περίπου το ποσό που οφείλεται για τελωνειακούς δασμούς) λόγω λαθρεμπορίας κατά τον Τελωνειακό Κώδικα (πράξη αριθ.550/94/1996).

9. Στις 25 Οκτωβρίου 1996, ο πρώτος προσφεύγων προσέφυγε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιώς κατά της υπ'αριθ.550/94/1996 πράξης του Διευθυντού των Τελωνειακών Υπηρεσιών. Στις 30 Οκτωβρίου 1998, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιώς έκανε δεκτή την προσφυγή και ακύρωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Θεώρησε, μεταξύ άλλων, ότι για τις Τελωνειακές Υπηρεσίες υπήρχε το τεκμήριο της τέλεσης λαθρεμπορίας από τον πρώτο προσφεύγοντα και τον Ν.Τ. εφόσον οι προτάσεις τους δεν στηρίζονταν σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις των ενδιαφερομένων. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη του, στην κατεύθυνση αυτή, την υπ'αριθ.540/1997 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου, η οποία αθώωσε τον πρώτο προσφεύγοντα και τον Ν.Τ. για την κατηγορία της λαθρεμπορίας (απόφαση αριθ.3476/1998).

10. Στις 8 Φεβρουαρίου 1999, το Κράτος άσκησε έφεση. Στις 5 Φεβρουαρίου 2003, το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς ακύρωσε την υπ'αριθ.3476/1998 απόφαση και επικύρωσε μερικώς, στην περίπτωση του πρώτου προσφεύγοντα, το ποσό που επιβλήθηκε από τον Διευθυντή των Τελωνειακών Υπηρεσιών ύψους 5 000 000 δραχμών (14 674 ευρώ περίπου). Ειδικότερα, το Διοικητικό Εφετείο δέχθηκε ότι τα στοιχεία του φακέλου αποδείκνυαν ότι ο πρώτος προσφεύγων και ο Ν.Τ. είχαν προβεί σε εικονική συναλλαγή με σκοπό να αποφύγουν την υποχρέωση καταβολής των προβλεπομένων τελωνειακών δασμών για την εισαγωγή του επίμαχου αυτοκινήτου. Αναφορικά με την υπ'αριθ.540/1997 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου που προσκόμισε ο πρώτος προσφεύγων, το Διοικητικό Εφετείο θεώρησε ότι το ποινικό δικαστήριο δεν είχε λάβει υπόψη του στοιχεία, τα οποία αποδείκνυαν την πρόθεση του πρώτου προσφεύγοντα και του Ν.Τ. να εισαγάγουν το επίμαχο αυτοκίνητο δίχως να καταβάλουν τους τελωνειακούς δασμούς. Το Διοικητικό Εφετείο δέχθηκε επίσης ότι οι καταθέσεις των μαρτύρων υπεράσπισης ενώπιον του Εφετείου Ναυπλίου έρχονταν σε αντίθεση με τα

No Φ09222/4504

στοιχεία του φακέλου και συμπέρανε ότι ο πρώτος προσφεύγων και ο Ν.Τ. είχαν διαπράξει το αδίκημα της λαθρεμπορίας (υπ' αριθ.208/2003 απόφαση).

11. Στις 17 Ιουλίου 2003, ο πρώτος προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης. Δήλωσε, μεταξύ άλλων, ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας ότι οι φορολογικές αρχές του είχαν επιβάλει ποινή για λαθρεμπορία ενώ τα ποινικά δικαστήρια τον είχαν ήδη αθωώσει αμετακλήτως για το ίδιο αδίκημα.

12. Στις 20 Μαΐου 2009, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση αναίρεσης και επικύρωσε την υπ' αριθ.208/2003 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου. Το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο θεώρησε ότι η διοικητική διαδικασία σχετικά με την επιβολή διοικητικής ποινής για λαθρεμπορία ήταν αυτοτελής σε σχέση με την ποινική διαδικασία για το ίδιο αδίκημα. Δέχθηκε επίσης, κατά πλειοψηφία, ότι τα διοικητικά δικαστήρια δεν δεσμεύονταν από τις αθωωτικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων αλλά όφειλαν απλώς να τις λάβουν υπόψη τους κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς, κάτι το οποίο δεν αντιβαίνει στο άρθρο 4 του υπ' αριθ.7 Πρωτοκόλλου. Επιπλέον, το Συμβούλιο Επικρατείας έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι το Διοικητικό Εφετείο είχε λάβει επαρκώς υπόψη του την ετυμηγορία των ποινικών δικαστηρίων. Έκρινε, τέλος, ότι το άνω δικαστήριο είχε ορθώς κρίνει ότι σημαντικά έγγραφα δεν είχαν υποβληθεί στο Διοικητικό Εφετείο Ναυπλίου και ότι το ποινικό δικαστήριο είχε βασίσει κυρίως την εκτίμησή του στις μαρτυρίες υπεράσπισης, κάτι που ερχόταν σε αντίθεση με τα υπόλοιπα στοιχεία του φακέλου. Ένας δικαστής ισχυρίσθηκε ότι εάν η διαδικασία ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων είχε ολοκληρωθεί με αθωωτική απόφαση που κατέστη οριστική, η αρχή *ne bis in idem* επέβαλε στο διοικητικό δικαστήριο να ολοκληρώσει τη διαδικασία ενώπιόν του, είτε ακυρώνοντας το επιβληθέν διοικητικό πρόστιμο, είτε επικυρώνοντας την απόφαση του κατώτερου διοικητικού δικαστηρίου, το οποίο έχει ήδη ακυρώσει το επίμαχο πρόστιμο (απόφαση αριθ.1734/2009).

B. Η προσφυγή αριθ.71879/12

1. Η ποινική διαδικασία

13. Το 1998, ποινική δίωξη για λαθρεμπορία κινήθηκε σε βάρος του δεύτερου προσφεύγοντα. Ειδικότερα, κατηγορήθηκε ότι εισήγαγε το 1993 ενενήντα έξι

No Φ09222/4504

μοτοσυκλέτες από την Ιαπωνία στην Ελλάδα και ότι δήλωσε στο Τελωνείο ποσό μικρότερο από εκείνο που πράγματι πληρώθηκε για την απόκτησή τους.

14. Δυνάμει της υπ' αριθ.6424/1998 απόφασης του Πλημμελειοδικείου Αθηνών, ο δεύτερος προσφεύγων αθώωθηκε από την άνω κατηγορία εισαγωγής τριάντα δύο μοτοσυκλετών και καταδικάστηκε σε δεκατέσσερις μήνες φυλάκισης για το τίμημα που δηλώθηκε κατά την εισαγωγή των υπολοίπων εξήντα τεσσάρων.

15. Αφού ασκήθηκε έφεση στις 10 Φεβρουαρίου 1999, το Εφετείο Θεσσαλονίκης ακύρωσε την υπ' αριθ.6424/1998 απόφαση. Αθώωσε τον δεύτερο προσφεύγοντα από την κατηγορία της λαθρεμπορίας αφού εξέφρασε αμφιβολίες ως προς την ενοχή του (απόφαση αριθ.501/1999). Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική.

2. Η διοικητική διαδικασία

16. Εν τω μεταξύ, στις 29 Νοεμβρίου 1996, ο Διευθυντής των Τελωνειακών Υπηρεσιών της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας επέβαλε στον δεύτερο προσφεύγοντα φορολογικό πρόστιμο 8 485 368 δραχμών συνολικά (24 902 ευρώ περίπου)-δύο φορές περίπου το οφειλόμενο ποσό για τελωνειακούς δασμούς-διότι διέπραξε το φορολογικό αδίκημα της λαθρεμπορίας λόγω της εισαγωγής των άνω εμπορευμάτων με τίμημα μικρότερο εκείνου που πράγματι καταβλήθηκε για την απόκτησή τους. Η Εφορία επέβαλε επίσης στον δεύτερο προσφεύγοντα την πληρωμή πρόσθετων τελωνειακών δασμών για την ίδια αιτία (πράξη αριθ.56/94/29.11.1996).

17. Στις 19 Δεκεμβρίου 1996, ο δεύτερος προσφεύγων προσέφυγε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης με σκοπό την ακύρωση της υπ' αριθ.56/94/29.11.1996 πράξης.

18. Στις 30 Ιουνίου 2000, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης ακύρωσε μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη (απόφαση αριθ.2608/2000).

19. Την 1^η και στις 16 Μαρτίου 2001, ο δεύτερος προσφεύγων και το ελληνικό Κράτος άσκησαν έφεση κατά της υπ' αριθ.2608/2000 απόφασης. Στις 8 Οκτωβρίου 2003, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης απέρριψε την έφεση του δεύτερου προσφεύγοντα, έκανε δεκτή εκείνη του ελληνικού Κράτους, επανεξέτασε την επίμαχη προσφυγή και την απέρριψε ως αβάσιμη. Ειδικότερα, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης επεσήμανε ότι η αθώωση του δεύτερου προσφεύγοντα *in dubio pro reo* δυνάμει της υπ' αριθ.201/1999 απόφασης

No Φ09222/4504

βασίζοταν αποκλειστικά στις καταθέσεις των κληθέντων μαρτύρων. Από την πλευρά του, το Διοικητικό Εφετείο θεώρησε ως κυρίαρχη απόδειξη ένα φαξ που εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια επιθεώρησης της Τελωνειακής Υπηρεσίας στην θυρίδα ασφαλείας της επιχείρησης του προσφεύγοντα. Το άνω δικαστήριο θεώρησε ότι οι τιμές που αναγράφονταν στο φαξ αυτό αντιστοιχούσαν στα ποσά τα οποία είχε εξοφλήσει στην πραγματικότητα ο δεύτερος προσφεύγων για την αγορά των επίμαχων εμπορευμάτων και αποδείκνυαν την τέλεση του φορολογικού αδικήματος της λαθρεμπορίας (απόφαση αριθ.1907/2003).

20. Στις 11 Νοεμβρίου 2004, ο δεύτερος προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης.

21. Στις 29 Φεβρουαρίου 2012, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή του. Ειδικότερα, αφού αναφέρθηκε στην απόφαση του Δικαστηρίου *Βασίλειος Σταυρόπουλος κατά Ελλάδας* (αριθ.35522/04, 27 Σεπτεμβρίου 2007), θεώρησε, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 6 παραγ.2 της Σύμβασης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι απαγορεύει στο διοικητικό δικαστήριο να καταλήξει σε κρίση διαφορετική από εκείνη που υιοθέτησε προηγουμένως το ποινικό δικαστήριο σε περίπτωση αθώωσης του ενδιαφερόμενου. Σύμφωνα με το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο, μία τέτοια κρίση θα προσέκρουε στα άρθρα 94 και 96 του ελληνικού Συντάγματος, τα οποία προσδιορίζουν, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων. Στρεφόμενο προς τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς, το Συμβούλιο της Επικρατείας επικύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου. Θεώρησε ότι δεν δεσμευόταν από τα συμπεράσματα των ποινικών δικαστηρίων αλλά ότι όφειλε μόνο να τις λάβει υπόψη του κατά την εξέταση της προσφυγής που κατέθεσε ο δεύτερος προσφεύγων (απόφαση αριθ.735/2012). Από τον φάκελο προκύπτει ότι η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε τον Μαΐο του 2012.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

22. Αναφορικά με το οικείο εσωτερικό δίκαιο και πρακτική καθώς και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αρχή *ne bis in idem*, το Δικαστήριο παραπέμπει στο οικείο σκέλος της απόφασης *Καπετάνιος και λοιποί κατά Ελλάδος* (αριθ.3453/12, 42941/12 και 9028/13, παραγ.36-47, 30 Απριλίου 2015).

23. Το άρθρο 473 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει τα εξής:

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens/

Άρθρο 473

«1. Όπου νόμος δεν ορίζει ειδική προθεσμία, η προθεσμία για την άσκηση εσωτερικών ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει από την επίδοση της απόφασης (...).

2. Η αίτηση αναίρεσης κατά της καταδικαστικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί από εκείνον που καταδικάστηκε (...) μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών, η οποία αρχίζει σύμφωνα με την παρ. 1 (...).

3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί, καθαρογραφημένη, στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η καθαρογράφηση της απόφασης πρέπει να γίνει μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών, διαφορετικά ο Πρόεδρος του ποινικού δικαστηρίου υπέχει πειθαρχική ευθύνη.»

24. Ο υπ' αριθ.4055/2012 νόμος με τίτλο «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια» τέθηκε σε ισχύ στις 2 Απριλίου 2012. Τα άρθρα 53 με 58 του προαναφερόμενου νόμου εισάγουν νέα αγωγή αποζημίωσης με σκοπό την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης της διοικητικής διαδικασίας. Το άρθρο 55 παραγρ.1 ορίζει ότι:

«Κάθε αίτηση δίκαιης ικανοποίησης ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας και εντός προθεσμίας έξι μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου η διάρκεια της διαδικασίας υπήρξε υπερβολική κατά τον προσφεύγοντα (...).»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ**I. ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

25. Λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των δύο παρούσων προσφυγών ως προς τα πραγματικά περιστατικά και τα ζητήματα ουσίας που θέτουν, το Δικαστήριο αποφασίζει να τις συνενώσει και να τις εξετάσει από κοινού σε μία μόνο απόφαση.

ΙΙ. ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 4 ΤΟΥ ΥΠ'ΑΡΙΘ.7 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΚΑΙ 6 ΠΑΡΑΓΡ. 2 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Στις δύο προσφυγές, οι προσφεύγοντες παραπονούνται, ο πρώτος ρητώς και ο δεύτερος κατ'ουσίαν, ότι μην έχοντας στην πράξη συνεκτιμήσει τις αθωώσεις τους από τα ποινικά δικαστήρια, τα διοικητικά δικαστήρια παραβίασαν την αρχή *ne bis in idem*. Παραπονούνται επίσης για παραβίαση του τεκμήριου αθωότητας. Επικαλούνται τα άρθρα 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου καθώς και 6 παραγρ.2 της Σύμβασης, διατάξεις που έχουν ως εξής:

Άρθρο 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου

«1. Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου Κράτους, για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους αυτού.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εμποδίζουν την επανάληψη της διαδικασίας, σύμφωνα με το νόμο και την ποινική δικονομία του Κράτους για το οποίο πρόκειται, εάν υπάρχουν αποδείξεις νέων ή μεταγενέστερων της απόφασης γεγονότων, ή υπήρξε θεμελιώδες σφάλμα της προηγούμενης διαδικασίας, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της υπόθεσης.

3. Καμιά απόκλιση από αυτό το άρθρο δεν επιτρέπεται με βάση το άρθρο 15 της Σύμβασης.»

Άρθρο 6 παραγρ.2

«(...)

2. Κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο έως ότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο.

(...)»

A. Επί της ισχυριζόμενης παραβίασης του άρθρου 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου**1. Επί του παραδεκτού****α) Οι θέσεις των μερών**

27. Αναφορικά με την δεύτερη προσφυγή, η Κυβέρνηση αναφέρεται σε σημείωμα που υπέβαλε το Συμβούλιο της Επικρατείας στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Στο άνω σημείωμα, το ανώτατο διοικητικό

No Φ09222/4504

δικαστήριο δηλώνει ότι το επιχείρημα του δεύτερου προσφεύγοντα σχετικά με την προηγούμενη αθώωσή του από τα ποινικά δικαστήρια είναι απαράδεκτο διότι δεν εξετάστηκε επαρκώς από τα εσωτερικά δικαστήρια.

28. Γενικώς, η Κυβέρνηση τονίζει την αυτοτέλεια της διοικητικής διαδικασίας σε σχέση με την ποινική δίκη για την παράβαση της λαθρεμπορίας και υποστηρίζει ότι ο σκοπός της πρώτης δεν είναι η ποινική καταστολή της παράβασης αυτής. Απεναντίας, η επιβολή διοικητικού προστίμου αποβλέπει, κατά το ελληνικό δίκαιο, στην εξασφάλιση της είσπραξης από το Κράτος των οφειλόμενων ποσών για τελωνειακούς δασμούς και στην αποτροπή της τέλεσης της λαθρεμπορίας. Συμπεραίνει ότι η διαδικασία ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων δεν αφορά σε «κατηγορία ποινικής φύσης» κατά την έννοια του άρθρου 6 της Σύμβασης.

29. Οι προσφεύγοντες αναφέρονται στην σχετική νομολογία του Δικαστηρίου για την έννοια της «κατηγορίας ποινικής φύσης» και δηλώνουν ότι το άρθρο 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου ήταν εφαρμοστέο εν προκειμένω εφόσον οι διαδικασίες ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ήταν ποινικής φύσης.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

30. Ως προς την σιωπηρή αντίρρηση, κατ'αρχήν, της Κυβέρνησης σχετικά με τη μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική του νομολογία ως προς την εφαρμογή του άνω κανόνα (βλέπε ιδίως *Akdivar και λοιποί κατά Τουρκίας*, 16 Σεπτεμβρίου 1996, παραγ.65-69, Ευρετήριο αποφάσεων 1996-IV και *Vuckovic και λοιποί κατά Σερβίας* αριθ.17153/11, παραγ.69-77, 25 Μαρτίου 2014). Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι όπως προκύπτει από την υπ'αριθ.735/2012 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο δεν ασχολήθηκε κατευθείαν με την τήρηση της αρχής *ne bis in idem* κατά τη διοικητική διαδικασία. Ναι μεν αποφάνθηκε επί του ζητήματος εάν δεσμευόταν από την υπ'αριθ.501/1999 αθωωτική απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης αλλά μόνον ως προς την αιτίαση, την οποία προέβαλε ρητώς ενώπιόν της ο δεύτερος προσφεύγων σχετικά με την παραβίαση του άρθρου 6 παραγ.2 της Σύμβασης. Συνεπώς, στην δεύτερη προσφυγή ο προσφεύγων δεν προέβαλε, ακόμη και κατ'ουσίαν, ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων την αιτίαση σχετικά με το άρθρο 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου για την οποία παραπονείται εν προκειμένω. Βάσει των

No Φ09222/4504

προηγούμενων, η εν λόγω αιτίαση, σε ό,τι αφορά στη δεύτερη προσφυγή, πρέπει να απορριφθεί λόγω μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 παραγ.1 και 4 της Σύμβασης (*Roberts κατά Ηνωμένου Βασιλείου* αριθ.59703/13, 5 Ιανουαρίου 2016, *Peacock κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, αριθ.52335/12, 5 Ιανουαρίου 2016).

31. Ως προς την ένσταση της Κυβέρνησης σχετικά με την ύπαρξη «κατηγορίας ποινικής φύσης» ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο υπενθυμίζει την πάγια του νομολογία κατά την οποία προκειμένου να προσδιοριστεί η ύπαρξη τέτοιας κατηγορίας τρία κριτήρια λαμβάνονται υπόψη: ο νομικός χαρακτηρισμός του επίδικου μέτρου κατά το εθνικό δίκαιο, η ίδια η φύση αυτού, και η φύση και ο βαθμός βαρύτητας της «κύρωσης» (*Engel και λοιποί κατά Κάτω Χωρών*, 8 Ιουνίου 1976, παραγρ.82, σειρά Α αρ.22). Τα κριτήρια αυτά είναι εξάλλου διαζευκτικά και όχι σωρευτικά: για να προσδιοριστεί η ύπαρξη «κατηγορίας ποινικής φύσης», αρκεί η εν λόγω παράβαση να είναι, εκ φύσης, «ποινική» κατά την Σύμβαση ή να έχει επισύρει κύρωση σε βάρος του ενδιαφερόμενου, κύρωση η οποία, από την φύση της και το βαθμό βαρύτητάς της, ανήκει γενικά στην «ύλη του ποινικού δικαίου». Αυτό δεν εμποδίζει την υιοθέτηση σωρευτικής προσέγγισης εάν η ξεχωριστή ανάλυση κάθε κριτηρίου δεν επιτρέπει την εξαγωγή σαφούς συμπεράσματος ως προς την ύπαρξη «κατηγορίας ποινικής φύσης» (*Jussila κατά Φινλανδίας* (GC), αριθ.73053/01, παραγρ.30 και 31, ΕΔΔΑ 2006-XIII, και *Zaicevs κατά Λεττονίας*, αριθ.65022/01, παραγρ.31, ΕΔΔΑ 2007-IX (αποσπάσματα)).

32. Επίσης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην υπόθεση *Μαμιδάκης κατά Ελλάδας* (αριθ.35533/04, απόφαση της 11^{ης} Ιανουαρίου 2007) η οποία αφορούσε στην επιβολή διοικητικού προστίμου στον προσφεύγοντα λόγω παράβασης του Τελωνειακού Κώδικα κατά την πώληση πετρελαιοειδών προϊόντων, δέχθηκε ως αποδεδειγμένη την ύπαρξη «κατηγορίας ποινικής φύσης» κατά την έννοια του άρθρου 6 της Σύμβασης. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε τα εξής:

« (...) το επιβαλλόμενο στον προσφεύγοντα πρόστιμο προβλεπόταν στον Τελωνειακό Κώδικα και δεν χαρακτηριζόταν στο εσωτερικό δίκαιο ως ποινική κύρωση. Εντούτοις, σε σχέση με τη βαριά φύση της παράβασης της λαθρεμπορίας, με τον αποτρεπτικό και κατασταλτικό χαρακτήρα της επιβληθείσας κύρωσης, καθώς και με το αυξημένο ποσό του προστίμου, το Δικαστήριο θεωρεί ότι το διακύβευμα για τον προσφεύγοντα ήταν εν

No Φ09222/4504

προκειμένω αρκετά σημαντικό για να δικαιολογεί την εφαρμογή του ποινικού τμήματος του άρθρου 6 εν προκειμένω.» (*Μαμιδάκης*, προαναφερθείσα, παραγρ.21).

33. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, κατά το παράδειγμα της παρούσας υπόθεσης, η απόφαση *Μαμιδάκης* είχε να κάνει με την εφαρμογή των διατάξεων του Τελωνειακού Κώδικα, το οποίο προέβλεπε την επιβολή προστίμων ύψους διπλάσιου έως δεκαπλάσιου των τελών επί του αντικειμένου της διοικητικής παράβασης (βλ.*Μαμιδάκης*, ανωτέρω, παραγρ.7). Το Δικαστήριο δεν βρίσκει επομένως κανένα λόγο να απομακρυνθεί από τα προαναφερόμενα συμπεράσματά του στην απόφαση *Μαμιδάκης*, δηλαδή ότι η επίμαχη διοικητική κύρωση ανήκαν στην ύλη του ποινικού δικαίου.

34. Το Δικαστήριο κρίνει χρήσιμο στο σημείο αυτό να σημειώσει ότι το επίμαχο πρόστιμο που επιβλήθηκε στον πρώτο προσφεύγοντα αντιστοιχούσε στο διπλάσιο των οφειλομένων τελών και τελωνειακών δασμών και ανερχόταν στο ισοδύναμο πολλών χιλιάδων ευρώ. Ως εκ τούτου, το πρόστιμο ήταν, από το ύψος του, αδιαμφισβήτητης αυστηρότητας και επέφερε στον πρώτο προσφεύγοντα σημαντικές οικονομικές συνέπειες. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εξάλλου ότι η ποινική χροιά μιας δίκης εξαρτάται από το βαθμό βαρύτητας της κύρωσης στην οποία υπόκειται *a priori* το πρόσωπο για το οποίο πρόκειται (*Engel και λοιποί*, ανωτέρω, παραγρ.82) και όχι από τη βαρύτητα της κύρωσης που τελικά επιβλήθηκε (*Dubus S.A. κατά Γαλλίας*, αριθ.5242/04, παραγρ.37, 11 Ιουνίου 2009). Εν προκειμένω, η οικεία διάταξη του Τελωνειακού Κώδικα προέβλεπε ότι το επιβληθέν πρόστιμο μπορούσε να φτάσει το δεκαπλάσιο του ποσού, αντικείμενο του οφειλόμενου φορολογικού ή τελωνειακού τέλους. Εάν ίσχυε η περίπτωση αυτή εν προκειμένω, είναι εμφανές ότι οι επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του πρώτου προσφεύγοντα θα ήταν ακόμη βαρύτερες (βλέπε *Καπετάνιος και λοιποί*, ανωτέρω, παραγρ.55).

35. Υπό το φως των ανωτέρω και δεδομένου του μεγάλου ύψους του επιβληθέντος προστίμου και εκείνου στο οποία υπόκειτο ο πρώτος προσφεύγων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η εν λόγω κύρωση ανήκει στην ύλη του ποινικού δικαίου λόγω της αυστηρότητάς του και του αποτρεπτικού του χαρακτήρα (βλέπε, *Grande Stevens και λοιποί κατά Ιταλίας*, αριθ.18640/10, 18647/10, 18663/10, 18668/10 και 18698/10, παραγρ.99, 4 Μαρτίου 2014 και, *a contrario*, *Inocencio κατά Πορτογαλίας* (déc.), αριθ.43862/98, ΕΔΔΑ 2001-I). Πρέπει λοιπόν να

απορριφθεί η ένσταση της Κυβέρνησης στο σημείο τούτο σε ό,τι αφορά στην πρώτη προσφυγή.

36. Εξάλλου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση σχετικά με την αρχή *ne bis in idem* αναφορικά με την πρώτη προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παραγρ.3 α) της Σύμβασης. Τονίζει εξάλλου ότι δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

2. Επί της ουσίας

α) Οι θέσεις των μερών

37. Ο πρώτος προσφεύγων επισημαίνει ότι η αρχή *ne bis in idem* παραβιάστηκε σαφώς εν προκειμένω. Κάνοντας αναφορά ιδίως στην απόφαση Serguei Zolotoukhine κατά Ρωσίας (αριθ.14939/03, ΕΔΔΑ 2009), δηλώνει με την έννοια αυτή ότι «καταδικάστηκε» από τα διοικητικά δικαστήρια για την προβλεπόμενη από τον Τελωνειακό Κώδικα παράβαση παρά την προηγούμενη αθώωσή του από τα ποινικά δικαστήρια αναφορικά με όμοια πραγματικά περιστατικά και χαρακτηρισμό. Προσθέτει ότι αν και η αθωωτική απόφαση προσκομίστηκε ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, αυτά την αγνόησαν καταδικάζοντάς τον στην πράξη για δεύτερη φορά για ακριβώς τα ίδια επίδικα πραγματικά περιστατικά.

38. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται κυρίως ότι αναφορικά με τη λαθρεμπορία, τα ζητήματα σχετικά με την ύπαρξη διοικητικής διαδικασίας, η οποία διεξάγεται παράλληλα με την ποινική διαδικασία δεν πρέπει να διαχωρίζονται από τον επιδιωκόμενο από κάθε επιμέρους διαδικασία σκοπό. Κατά την άποψή της, στο ελληνικό δίκαιο, η ποινική διαδικασία αποσκοπεί στην εξέταση της ποινικής ευθύνης του φερόμενου ως υπαίτιου της λαθρεμπορίας ενώ η διοικητική διαδικασία εξασφαλίζει μόνο την πληρωμή των οφειλομένων φόρων, τελών ή δασμών. Κάνοντας αναφορά στη νομολογία του Δικαστηρίου και, ειδικότερα, στην απόφαση *Segame SA κατά Γαλλίας* (αριθ.4837/06, ΕΔΔΑ 2012 (αποσπάσματα)), η Κυβέρνηση υπογραμμίζει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των φορολογικών διαφορών, οι οποίες προϋποθέτουν μία απαραίτητη απαίτηση αποτελεσματικότητας για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του Κράτους.

No Φ09222/4504

39. Η Κυβέρνηση κάνει επίσης αναφορά στην υπ' αριθ.2067/2011 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία, μεταξύ άλλων, παραδέχθηκε ότι η εφαρμογή της αρχής *ne bis in idem*, κατά το άρθρο 4 του υπ' αριθ.7 Πρωτοκόλλου, θα έθετε υπό αμφισβήτηση την αυτοτέλεια της διοικητικής διαδικασίας σε σχέση με την ποινική δίκη, κάτι που προβλέπεται από τα άρθρα 94 παραγρ.1 και 96 παραγρ.1 του Συντάγματος. Η εν λόγω απόφαση έκρινε ακόμη ότι το ελληνικό Κράτος δεν θα μπορούσε να είχε εξετάσει το ενδεχόμενο, λόγω της εξελισσόμενης νομολογίας του Δικαστηρίου επί του άρθρου 4 του υπ' αριθ.7 Πρωτοκόλλου, να δεσμευτεί να τηρήσει διεθνείς υποχρεώσεις αντίθετες προς τις καλά ριζωμένες νομικές της παραδόσεις και προς το ίδιο το Σύνταγμα. Ενώ υπογραμμίζει ότι επαφίεται στα Κράτη να επιλέξουν τα αποτελεσματικότερα μέσα καταστολής της λαθρεμπορίας στις εσωτερικές τους τάξεις, η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ερώτημα εάν η επαπειλούμενη ποινή σε περίπτωση λαθρεμπορίας θα επιβληθεί από ένα ή δύο διαφορετικά δικαστήρια είναι τεχνητό εφόσον το ποινικό δικαστήριο επιβάλει στερητική της ελευθερίας ποινή ενώ, από την πλευρά του, το διοικητικό δικαστήριο μπορεί να μειώσει το επιβαλλόμενο από την τελωνειακή αρχή πρόστιμο. Συμπεραίνει ότι η διοικητική διαδικασία στην περίπτωση λαθρεμπορίας δεν αντιβαίνει στο άρθρο 4 του υπ' αριθ. 7 Πρωτοκόλλου από την στιγμή που επιτρέπει την εξέταση της διοικητικής ευθύνης του υπαίτιου της παράβασης.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

ι. Γενικές αρχές

40. Το Δικαστήριο παραπέμπει στο θέμα αυτό στις παραγράφους 62-64 της απόφασης *Καπετάνιος και λοιποί* (ανωτέρω).

ιι. Εφαρμογή των προαναφερόμενων αρχών στην υπό κρίση υπόθεση

41. Το Δικαστήριο σημειώνει, κατά πρώτο λόγο, ότι μόλις έκρινε ότι συνέτρεχε λόγος να θεωρήσει ότι η διαδικασία που κίνησε ο πρώτος προσφεύγων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων αφορούσε σε «κατηγορία ποινικής φύσης» σε βάρος του (παράγραφος 35 παραπάνω).

42. Κατά δεύτερο λόγο, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο πρώτος προσφεύγων αθώωθηκε ποινικά στις 15 Απριλίου 1997 με την υπ' αριθ.540/1997 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου. Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο, κανένα ένδικο μέσο δεν ασκήθηκε κατά της απόφασης αυτής, εκείνη κατέστη οριστική, κατά το άρθρο 473 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το 1997 και απέκτησε επομένως ισχύ δεδικασμένου (βλέπε παράγραφο 23 ανωτέρω). Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης επί του θέματος αυτού ότι η Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι η υπ' αριθ.540/1997 είχε καταστεί αμετάκλητη κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας που ακολούθησε.

43. Στο σημείο τούτο, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αθώωση του πρώτου προσφεύγοντα από τα ποινικά δικαστήρια έλαβε χώρα πολλά χρόνια πριν την εξέταση της επίμαχης υπόθεσης από το Συμβούλιο της Επικρατείας και την επικύρωση από εκείνο του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου. Ακόμη και αν στην αρχή της διοικητικής διαδικασίας θα μπορούσε κανείς να δει κάποια χρονική σχέση μεταξύ των δύο διαδικασιών, δεδομένης της μεταγενέστερης εξέλιξης της διαδικασίας αυτής, δεν θα μπορούσε κανείς εύλογα να θεωρήσει εν προκειμένω ότι διαδικασίες με ουσιαστική σχέση μεταξύ τους κινήθηκαν σε βάρος του πρώτου προσφεύγοντα από αρχές που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες δικαστηρίων (βλέπε προς την κατεύθυνση αυτή *Glantz κατά Φινλανδίας*, αριθ.37394/11, παραγ.60, 20 Μαΐου 2014, *Häkkä κατά Φινλανδίας*, αριθ.758/11, παραγ.49, 20 Μαΐου 2014 και *Nykänen κατά Φινλανδίας*, αριθ.11828/11, παραγ.50, 20 Μαΐου 2014).

44. Μένει να προσδιοριστεί εάν οι νέες αυτές διώξεις είχαν ως αφετηρία πραγματικά περιστατικά, τα οποία ήταν ουσιαστικά όμοια με εκείνα που έγιναν αντικείμενο της οριστικής αθώωσης. Στο θέμα αυτό, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, σε ό,τι αφορά στην πρώτη προσφυγή, το αντικείμενο των δύο «ποινικών διαδικασιών» ήταν η εισαγωγή ενός αυτοκινήτου από τον πρώτο προσφεύγοντα με απαλλαγή από τα τέλη και τους δασμούς που απαιτεί η νομοθεσία. Κατά συνέπεια, τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία κατηγορείται ο πρώτος προσφεύγων ενώπιον των ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων αναφέρονταν ακριβώς στην ίδια συμπεριφορά που σημειώθηκε κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Άλλωστε το στοιχείο αυτό δεν αμφισβητείται από την Κυβέρνηση στις παρατηρήσεις της.

45. Υπό το φως των προηγούμενων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι από την στιγμή που η αθωωτική απόφαση στην ποινική διαδικασία απέκτησε ισχύ δεδικασμένου το 1997, ο πρώτος προσφεύγων έπρεπε να θεωρηθεί ότι έχει «ήδη αθωωθεί με οριστική απόφαση» με την έννοια του άρθρου 4 του υπ' αριθ.7 Πρωτοκόλλου. Παρά ταύτα, η νέα «ποινική διαδικασία», η οποία κινήθηκε σε βάρος του δεν διεκόπη μετά που τα δικαστήρια, τα οποία επιλήφθηκαν της υπόθεσης, έλαβαν γνώση αυτού. Αντίθετα, συνεχίστηκε και κατέληξε, πολλά χρόνια μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας, στην έκδοση της υπ' αριθ.1734/2009 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας σε τελευταίο βαθμό.

46.Βάσει των προηγούμενων, και αναφερόμενο επίσης στις πρόσθετες σκέψεις του στην απόφαση *Καπετάνιος και λοιποί* (ανωτέρω, παραγ. 69-73), το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίμαχη διοικητική διαδικασία αφορούσε σε δεύτερη «παράβαση» έχοντας ως αφετηρία πραγματικά περιστατικά όμοια με εκείνα που έγιναν αντικείμενο της αρχικής αθώωσης που κατέστη αμετάκλητη.

47. Η διαπίστωση αυτή επαρκεί για να κριθεί ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 4 του υπ' αριθ.7 Πρωτοκόλλου ως προς τον προσφεύγοντα στην πρώτη προσφυγή.

B. Επί της ισχυριζόμενης παραβίασης του άρθρου 6 παραγ.2

1. Επί του παραδεκτού.

α) Οι θέσεις των διαδίκων

48. Σε ό,τι αφορά στην πρώτη προσφυγή, η Κυβέρνηση προβάλλει την ένσταση του απαραδέκτου της αιτίας σχετικά με το άρθρο 6 παραγ.2 της Σύμβασης επειδή ο πρώτος προσφεύγων δεν την προέβαλε, έστω και κατ'ουσίαν, ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων. Κατά τα λοιπά, σε ό,τι αφορά στις δύο προσφυγές, η Κυβέρνηση επαναλαμβάνει το επιχείρημά της σύμφωνα με το οποίο η διαδικασία ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων δεν αφορούσε κατηγορίας ποινικής φύσης με την έννοια του άρθρου 6 της Σύμβασης.

No Φ09222/4504

49. Ο προσφεύγων στην πρώτη προσφυγή απαντά επί της ένστασης της μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων ότι προέβαλε κατ'ουσίαν τον ισχυρισμό του που βασίζεται στο τεκμήριο αθωότητας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου και του Συμβουλίου της Επικρατείας, υποβάλλοντάς τους την αθωωτική απόφαση αριθ.540/1997 του Εφετείου Ναυπλίου. Επιπλέον, οι δύο προσφεύγοντες δηλώνουν ότι «βαρύνονταν με κατηγορία παράβασης» ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και, επομένως, η αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας εφαρμόζεται αυτόματα εν προκειμένω.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

50. Προκειμένου για την ένσταση της μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων στην περίπτωση του πρώτου προσφεύγοντα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο, δεν έγινε επίκληση της αιτίας της αυτής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Είναι αλήθεια ότι, όπως προβάλλει ο πρώτος προσφεύγων, η υπ'αριθ.540/1997 απόφαση υποβλήθηκε στα διοικητικά δικαστήρια και έγινε επίκλησή του, σε τελευταίο βαθμό, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν θα μπορούσε να απαλλάξει τον ενδιαφερόμενο από την υποχρέωσή του να επικαλεστεί, έστω και κατ'ουσίαν, ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων την ισχυριζόμενη παραβίαση του άρθρου 6 παραγ.2 της Σύμβασης. Κατ'ακολουθίαν, η παρούσα αιτίαση, σε ό,τι αφορά στην παρούσα προσφυγή, πρέπει να απορριφθεί λόγω της μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 παραγ.1 και 4 της Σύμβασης.

51. Προκειμένου για την δεύτερη ένσταση που προέβαλε η Κυβέρνηση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι όπως δείχνει ρητά η ίδια η διατύπωσή του, το άρθρο 6 παραγρ.2 εφαρμόζεται όταν ένα πρόσωπο «κατηγορείται για παράβαση». Το Δικαστήριο παραπέμπει στην παραπάνω ανάλυσή του επί των κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν για να προσδιορισθεί εάν η επίδικη διαδικασία αφορούσε στη βασιμότητα κατηγορίας ποινικής φύσης, με την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου (βλέπε παράγραφο 31 παραπάνω).

52. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, στο πλαίσιο της εξέτασης της αιτίας σχετικά με το άρθρο 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου, ότι η διοικητική διαδικασία, η οποία ακολούθησε την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε σε βάρος του πρώτου προσφεύγοντα οδήγησε σε νέα κατηγορία

No Φ09222/4504

ποινικής φύσης. Κάνοντας αναφορά στην προηγούμενη ανάλυσή του (βλέπε παραγράφους 32-35 ανωτέρω) και διαπιστώνοντας ότι στην περίπτωση του δεύτερου προσφεύγοντα το επίμαχο διοικητικό πρόστιμο αντιστοιχούσε στο διπλάσιο των οφειλόμενων τελών και τελωνειακών δασμών, το Δικαστήριο συμπέρανε ότι το άρθρο 6 παραγ.2 ισχύει στη διοικητική διαδικασία σχετικά με την δεύτερη προσφυγή. Εξάλλου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η παρούσα αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παραγρ.3 α) της Σύμβασης. Επισημαίνει εξάλλου ότι δεν προσκρούσει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

2. Επί της ουσίας

α) Οι θέσεις των διαδίκων

53. Ο δεύτερος προσφεύγων ισχυρίζεται ότι οι αποφάσεις των διοικητικών διαδικασιών που επικύρωσαν το διοικητικό πρόστιμο, το οποίο επιβλήθηκε λόγω των παραβάσεων του επίμαχου Τελωνειακού Κώδικα παραβίασαν άμεσα την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας που προκύπτει από την υπ'αριθ.501/1999 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

54. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ιδίως ότι το άρθρο 6 παραγρ.2 δεν απαγορεύει την κύρωση της ίδιας συμπεριφοράς βάσει δύο δικαστικών διαδικασιών, μίας ποινικής και μίας διοικητικής. Αναφερόμενη ιδίως στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την αλληλοεπικάλυψη μίας ποινικής διαδικασίας και μίας πειθαρχικής διαδικασίας στο πλαίσιο του άρθρου 6 παραγρ.2 (*Vanjak κατά Κροατίας*, αρ.29889/04, 14 Ιανουαρίου 2010, *Hrdalo κατά Κροατίας*, αρ.23272/07, 27 Σεπτεμβρίου 2011), υποστηρίζει ότι το κυρίαρχο στοιχείο στις περιπτώσεις αυτές που θα μπορούσαν να παραβιάσουν την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας είναι η επιλογή των όρων που χρησιμοποιούν οι αρμόδιες αρχές

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

ι. Γενικές αρχές

55. Το Δικαστήριο παραπέμπει στο θέμα αυτό στις παραγράφους 82-85 της απόφασης *Καπετάνιος και λοιποί* (ανωτέρω).

ιι. Εφαρμογή εν προκειμένω των προαναφερομένων αρχών

56. Το Δικαστήριο σημειώνει ευθύς εξ αρχής ότι σε ό,τι αφορά στην φύση της επίμαχης διοικητικής διαδικασίας και το πλαίσιο μέσα στο οποίο λήφθηκαν οι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, αυτές αναφέρονταν στην ύλη του ποινικού δικαίου (βλέπε παράγραφο 52 παραπάνω). Με άλλα λόγια, μέσω της διαδικασίας που ακολούθησε την αθώωση του δεύτερου προσφεύγοντα από την υπ'αριθ.501/1999 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης, τα διοικητικά δικαστήρια εξέτασαν, κατά την έννοια της Σύμβασης, τη «βασιμότητα» της κατηγορίας ποινικής φύσης. Στις δύο σειρές διαδικασιών, ποινική και διοικητική, οι προβλεπόμενες κυρώσεις παρουσίαζαν τιμωρητικό χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, όπως προκύπτει από τον φάκελο, οι αποδιδόμενες στον δεύτερο προσφεύγοντα πράξεις ήταν όμοιες και τα συστατικά στοιχεία των επίμαχων παραβάσεων ήταν τα ίδια.

57. Η παρούσα υπόθεση διακρίνεται επομένως σαφώς από τις ήδη εξετασθείσες από το Δικαστήριο υποθέσεις στις οποίες η διοικητική αρχή με πειθαρχική εξουσία είχε τιμωρήσει πράξεις που προσάπτονταν σε κρατικό υπάλληλο κατόπιν αθώωσής του από ποινικό δικαστήριο (βλέπε *Mouillet κατά Γαλλίας* (αρ.2) (déc.), αρ.27521/04, ΕΔΔΑ 2007-X). Στις περιπτώσεις αυτές, η πειθαρχική διαδικασία παρουσίαζε μία κάποια αυτοτέλεια σε σχέση με την ποινική διαδικασία, ιδίως ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής της και τον μη κατασταλτικό στόχο της (βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, *Βαγενάς κατά Ελλάδος*, (déc.), αρ.53372/07, 23 Αυγούστου 2011). Λόγω της αυτοτέλειας αυτής, η επιβολή διοικητικής κύρωσης στον εν λόγω υπάλληλο δεν είχε θεωρηθεί ότι παραγνώριζε η ίδια την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας, στο μέτρο που η απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου δεν περιείχε δήλωση που να αποδίδει ποινική ευθύνη στον προσφεύγοντα (βλέπε *Vanjak*, προαναφερθείσα, παραγρ.69-72, *Hrdalo*, προαναφερθείσα, παραγρ.54-55).

58. Εν προκειμένω, τα διοικητικά δικαστήρια της ουσίας θεώρησαν, αφού προέβησαν σε εκτίμηση των στοιχείων του φακέλου διαφορετική από εκείνη του Εφετείου Θεσσαλονίκης, ότι ο δεύτερος προσφεύγων είχε τελέσει την ίδια παράβαση λαθρεμπορίας για την οποία είχε προηγουμένως αθωωθεί από το προαναφερόμενο ποινικό δικαστήριο. Οι σκέψεις τούτες επικυρώθηκαν, στη συνέχεια, σε τελευταίο βαθμό, από το Συμβούλιο της Επικρατείας με την υπ'αριθ.735/2012 απόφασή του. Δεδομένης της ταυτότητας της φύσης των δύο

No Φ09222/4504

επίμαχων σειρών διαδικασιών, των επίδικων πραγματικών περιστατικών και των συστατικών στοιχείων των εν λόγω παραβάσεων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι το προαναφερόμενο συμπέρασμα των διοικητικών δικαστηρίων παραγνώρισε την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας του δεύτερου προσφεύγοντα, την οποία είχε ήδη καθιερώσει η αθωωτική απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης (βλέπε *Καπετάνιος* και λοιποί, ανωτέρω, παραγ.88). Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παραγ.2 της Σύμβασης ως προς τον προσφεύγοντα στην δεύτερη προσφυγή.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡΑΓΡ.1 ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

59. Στη δεύτερη προσφυγή, ο προσφεύγων παραπονείται ότι η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων παραγνώρισε την αρχή της «εύλογης προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 παραγρ.1 της Σύμβασης. Τα οικεία τμήματα της διάταξης αυτής έχουν ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσης (...).»

Α. Επί του παραδεκτού

1. Σε ό,τι αφορά στη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας

60. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ολοκληρώθηκε στις 29 Φεβρουαρίου 2012 με την υπ'αριθ.732/2012 απόφαση. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διαδικασία ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του υπ'αριθ.4055/2012 νόμου για τη δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας διαδικασίας ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων (βλέπε παράγραφο 24 ανωτέρω).

61. Κατ'ακολουθίαν, ο δεύτερος προσφεύγων μπορούσε να ασκήσει την προβλεπόμενη από τον εν λόγω νόμο προσφυγή για να παραπονεθεί για τη διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας (βλέπε *Τεχνική Ολυμπιακή κατά Ελλάδα*, αριθ.40547/10, παραγ.64-67, 1^η Οκτωβρίου 2013). Πρέπει επομένως να απορριφθεί το σκέλος αυτό της αιτίας σχετικά με τη μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 παραγ.1 και 4 της Σύμβασης.

2. Σε ό,τι αφορά στην υπόλοιπη διαδικασία

62. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αγωγή αποζημίωσης που καθιερώθηκε το 2012 δεν κάλυπτε εν προκειμένω παρά μόνο τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας λόγω της περιορισμένης σε έναν μόνο βαθμό δικαιοδοσίας εφαρμογής της και της σχετικής προθεσμίας των έξι μηνών από τη δημοσίευση (βλέπε παράγραφο 24 ανωτέρω). Επομένως, η αιτίαση σχετικά με την υπόλοιπη διαδικασία, δηλαδή εκείνη ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου και του Εφετείου Θεσσαλονίκης, δεν θα μπορούσε, σε ό,τι την αφορά, να απορριφθεί λόγω μη εξάντλησης. Επιπλέον, το σκέλος της αιτίας σχετικά με τη διαδικασία ενώπιον των εν λόγω δικαστηρίων, η οποία ξεκίνησε τέλος 1996 και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2003 δεν είναι προδήλως αβάσιμο με την έννοια του άρθρου 35 παραγ.3 α) της Σύμβασης και δεν προσκρούει σε κανένα άλλο απαραδέκτο. Πρέπει λοιπόν να κηρυχθεί παραδεκτό.

B. Επί της ουσίας*1. Περίοδος που λαμβάνεται υπόψη*

63. Η περίοδος που λαμβάνεται υπόψη ξεκίνησε στις 19 Δεκεμβρίου 1996 με την προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και έληξε στις 8 Οκτωβρίου 2003, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύθηκε η υπ' αριθ. 1907/2003 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Διήρκησε επομένως έξι χρόνια και δέκα μήνες περίπου για δύο δίκες.

2. Εύλογη διάρκεια της διαδικασίας

64. Ο δεύτερος προσφεύγων εκτιμά ότι η διάρκεια της διαδικασίας υπήρξε υπερβολική. Η Κυβέρνηση το αμφισβητεί.

65. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των περιστατικών της υπόθεσης και σε σχέση με τα καθιερωμένα από τη νομολογία κριτήρια, ιδίως την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντα και εκείνη των αρμόδιων αρχών καθώς και το διακύβευμα της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Βασίλειος Αθανασίου και λοιποί κατά Ελλάδας*, αρ. 50973/08, 21 Δεκεμβρίου 2010).

66. Το Δικαστήριο χειρίστηκε πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνο της υπό κρίση υπόθεσης και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 παραγρ.1 της Σύμβασης (βλέπε *Βασίλειος Αθανασίου και λοιποί*, ανωτέρω).

67. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που τού υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν προέβαλε κανένα πραγματικό περιστατικό ή επιχείρημα ικανό να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Λαμβάνει ιδίως υπόψη του το γεγονός ότι η διαδικασία ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης διήρκησε τρεισήμισι χρόνια περίπου. Σημειώνει ότι η υπόθεση δεν παρουσίαζε καμία ιδιαίτερη πολυπλοκότητα. Επιπλέον δεν υπάρχει στοιχείο ικανό να ενοχοποιήσει τον δεύτερο προσφεύγοντα στην επιμήκυνση της διαδικασίας ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Η διάρκεια των έξι ετών και δέκα μηνών περίπου για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας υπήρξε λοιπόν υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση «εύλογης προθεσμίας».

68. Επομένως, σε ό,τι αφορά στη δεύτερη προσφυγή, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παραγρ.1.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

69. Κατά το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Βλάβη

70. Ο πρώτος προσφεύγων απαιτεί την ακύρωση της υπ' αριθ. 1734/2009 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και την καταβολή 30 000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης. Ο δεύτερος προσφεύγων ζητά την καταβολή 38 969,27 ευρώ λόγω της υλικής βλάβης που υπέστη καθώς και 100 000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης.

71. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα ποσά αυτά είναι υπερβολικά και ότι δεν δικαιολογούνται από τις συνθήκες της υπόθεσης. Υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στα απαιτούμενα ποσά και τις

ισχυριζόμενες παραβιάσεις της Σύμβασης. Κατά την άποψη της Κυβέρνησης, η διαπίστωση παραβίασης της Σύμβασης αποτελεί καθεαυτή δίκαιη ικανοποίηση εν προκειμένω με την έννοια του άρθρου 41 της Σύμβασης.

72. Όπως και η Κυβέρνηση, έτσι και το Δικαστήριο δεν βλέπει αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στο αιτούμενο από τον δεύτερο προσφεύγοντα ποσό λόγω υλικής βλάβης και τις διαπιστούμενες παραβιάσεις της Σύμβασης. Απεναντίας, εκτιμά ότι οι προσφεύγοντες πρέπει να λάβουν αποζημίωση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστησαν σε σχέση με την οδύνη τους λόγω των παραβιάσεων της επίμαχης Σύμβασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, όπως ορίζει το άρθρο 41, κρίνει ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον πρώτο προσφεύγοντα 3 500 ευρώ και στον δεύτερο προσφεύγοντα 4 500 ευρώ λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστησαν.

73. Τέλος, ως προς την επιθυμία του πρώτου προσφεύγοντα να ακυρωθεί η υπ' αριθ.1734/2009 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση παραβίασης στις αποφάσεις του έχει κυρίως αναγνωριστικό χαρακτήρα και ότι, βάσει του άρθρου 46 της Σύμβασης, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη δεσμεύτηκαν να συμμορφωθούν προς τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις όπου είναι διάδικοι και η Επιτροπή των Υπουργών είναι επιφορτισμένη με την επίβλεψη της εκτέλεσης (*Σαμπάνη και λοιποί κατά Ελλάδος*, αριθ.59608/09, παραγ.124, 11 Δεκεμβρίου 2012). Σημειώνει επίσης ότι το εναγόμενο Κράτος παραμένει ελεύθερο, υπό τον έλεγχο της Επιτροπής των Υπουργών, να επιλέξει τα μέσα εκτέλεσης της νομικής του υποχρέωσης σε σχέση με το άρθρο 46 της Σύμβασης, αρκεί τα μέσα αυτά να είναι συμβατά με τα συμπεράσματα της απόφασης του Δικαστηρίου (*Scozzari και Giunta κατά Ιταλίας*, αριθ.39221/98 και 41963/98, ECHR 2000-VIII, *Ζαφρανάς κατά Ελλάδος*, αριθ.4056/08, παραγ.50, 4 Οκτωβρίου 2011). Βάσει των προηγούμενων, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο για να διατάξει την ακύρωση της υπ' αριθ.1734/2009 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens/

No Φ09222/4504

74. Ο δεύτερος προσφεύγων ζητά 1 230 ευρώ βάσει λογαριασμού για τα έξοδα και τις δαπάνες στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

75. Η Κυβέρνηση επαφίεται στην ορθή κρίση του Δικαστηρίου.

76. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων δεν μπορεί να πετύχει την επιστροφή των εξόδων του και της δικαστικής δαπάνης παρά μόνο εφόσον έχει αποδειχθεί ότι είναι πραγματικά, αναγκαία και το ύψος τους εύλογο (*Creanga κατά Ρουμανίας* (GC), αρ.29226/03, παραγρ.130, 23 Φεβρουαρίου 2012). Λαμβανομένου υπόψη του εγγράφου που έχει στην κατοχή του και των προαναφερόμενων κριτηρίων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι πρέπει να επιδικασθεί το αιτούμενο ποσό στον δεύτερο προσφεύγοντα.

Γ. ΤΟΚΟΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ

77. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Αποφασίζει να συνεκδικάσει τις προσφυγές,
2. Κηρύσσει την υπ'αριθ.66602/09 προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση σχετικά με το άρθρο 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου και απαράδεκτη ως προς τις υπόλοιπες,
3. Κηρύσσει την υπ'αριθ.71879/12 προσφυγή παραδεκτή ως προς τις αιτιάσεις σχετικά με τα άρθρα 6 παραγρ.1 σε ό,τι αφορά στη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου και του Εφετείου Θεσσαλονίκης, και 6 παραγρ.2 της Σύμβασης και απαράδεκτη ως προς τις υπόλοιπες,
4. Κρίνει, αναφορικά με την υπ'αριθ.66602/09 προσφυγή, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 4 του υπ'αριθ.7 Πρωτοκόλλου της Σύμβασης,

No Φ09222/4504

5. Κρίνει, αναφορικά με την υπ' αριθ. 71879/12 προσφυγή, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παραγ. 1 και 2 της Σύμβασης,
6. Αποφαίνεται
- α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλλει, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που η απόφαση θα καταστεί οριστική, σύμφωνα με το άρθρο 44 παραγρ. 2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:
- ι) 3 500 ΕΥΡΩ (τρεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ) στον πρώτο προσφεύγοντα και 4 500 ΕΥΡΩ (τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ) στον δεύτερο προσφεύγοντα, συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται για φόρους, για την ηθική βλάβη,
- ιι) 1 230 ΕΥΡΩ (χίλια διακόσια τριάντα ευρώ) στον δεύτερο προσφεύγοντα, συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλει για φόρους, για έξοδα και δικαστική δαπάνη,
- β) ότι από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα αυξάνονται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες,
7. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 9 Ιουνίου 2016, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παραγρ. 2 και 3 του Κανονισμού.

Abel Campos
Γραμματέας
(υπογραφή)

Mirjana Lazarova Trajkovska
Πρόεδρος
(υπογραφή)

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου σε γαλλική γλώσσα.
Η Μεταφράστρια: Χρ. Παπαζαρκάδα

